

L han sorprès, les revoltes esdevingudes a França?

—Si el maig del 68 va ser una crisi de motilitat d'una societat relativament opulenta, aquesta és l'expressió d'una crisi latent als suburbis, especialment de París. La violència estava radicada allà, i l'ha feta brollar el teló de fons de la crisi econòmica. No ha fallat la integració, el problema és que el 50% dels joves d'aquestes zones són parats. Quan el passat ha estat millor, deslegítima el present. La mort dels dos joves ha provocat un esclat per simpatia, que dirien en física o química.

—Quina solució té aquest conflicte? Només depèn dels polítics?

—Els polítics estan prenent mesures de seguretat pròpies dels anys cinquanta, de l'època de la guerra d'Algèria. En tot cas, cal saludar que la política de mà dura del ministre Sarkozy haja quedat desautoritzada. Veurem com afecten les pràctiques que pensen implantar, com ara que els joves entren al mercat laboral als catorze anys i no als setze, com fins ara. L'islam no és el gran culpable, tot i que hi haja revoltes per sociabilitat espontània a Austràlia. L'islam és un llaç de connexió, però no la causa principal.

—Vostè pensa que és clau evitar els guetos a les ciutats. Com es pot fer?

—Primer, cal reconèixer la diversitat, i no amb un multiculturalisme ingenu. A França, fins a l'arribada de l'integrisme, els musulmans s'han dissolt en la societat sense deixar de ser-ho. El problema és la segona generació, que idealitza el poble al qual va de vacances, com en el cas de Londres, i respon amb termes identitaris religiosos als problemes de marginació, dels suburbis. Cal socialitzar-los, perquè, si no, fan guetos, com el de Lavapiés a Madrid, una *kashba* on va gestar-se l'11-M. No els discriminem, han de tenir els seus llocs de reunió, de cultura, sense oblidar que el 15% dels musulmans que hi ha a Espanya sols s'informen amb Al-Jazira, cosa que afavoreix l'aïllament. I no podem acotar la crítica a les religions. Cal respectar-les, sense reverenciar-les, i aplicar això a l'ensenyament, al control de les publicacions i dels sermons.

—Quin model d'ensenyament?

—Història de les religions, del fenomen religiós. Els valors positius, els

“Fem broma, però el mite d'Al-Andalus està molt viu”

Antonio Elorza és catedràtic de Pensament Polític de la Universidad Complutense de Madrid. Especialista en l'islam, afirma que la religió no està en el rerefons dels aldarulls a França.

negatius, les coordenades històriques. Centrar-se en una és adoctrinar.

—Aprova la prohibició del vel a les escoles franceses?

—Deien que els musulmans no acceptarien que les xiquetes hi anaren sense el vel, i només n'hi ha hagut dotze casos. Aquest no és un mandat de l'Alcorà! Està molt bé el laïcisme, però cal estar-hi alerta, perquè si dones qual-

sevol base legal per a la persecució de qui fereix la sensibilitat religiosa, vas errat. No pots explicar la *jihad*, perquè ve un senyor de la mesquita del costat i et denuncia per racista. Han condemnat el diari *Le Monde* per coses com aquesta. Això em fa por.

No pot ser que la senyora Gema Martín Muñoz [professora de Sociologia del Món Àrab a la Universidad Autònoma de Madrid] explique a *El País* que Mahoma és un ésser excepcional que guia els homes, que és infal·lible perquè rep el missatge d'Al·là... No pot ser que una estúpida com aquesta —amb perdó— siga lícita, però que tu no pugues dir que al missatge de Mahoma hi ha una construcció teològica —la base de l'islam— que no posa cap problema per a cap societat democràtica, però que després el profeta armat, Mahoma, ofereix tots els problemes.

A Anglaterra, fins ara, hi havia una impunitat absoluta per a la circulació de textos d'apologia del terror. Tinc fullets de *jihad* en islam —editats per l'Islamics Observatory— en què apareix

“No podem dir l'estupidesa que totes les religions són iguals, si bé de totes n'ha sorgit violència”

un Kalàixnikov, que es venien al costat de la mesquita més important de Londres. Aquesta tolerància genera unes bosses de malestar integrista. Com diuen els representants de l'ATIME (Asociación de Trabajadores Inmigrantes Marroqufes en España): “Per què no ens salven dels imams wahabites?” És molt més barat que t'envien els imams de l'Aràbia Saudita. Hi haurà musulmans que voldran ser integristes, però és absurd que no tinguem en compte l'islam liberal i el democràtic: estan sota les pedres, però existeixen. L'ensenyament i les predicacions han de ser impartides per imams i per mestres musulmans que comparteixen el nostre sistema de valors en allò que té d'universal: el dret, el deure, la igualtat, la llibertat, la responsabilitat individual, la justícia...

—**Té una opinió severa, de l'islam.**

—No és una religió espiritualista. És molt simple—dius que no hi ha més deu que Al·là i ja tens carnet de musulmà—i crea una posició de poder: si ets musulmà, ets superior. El més sorprenent de l'islam és que no pot canviar-se. El cristianisme té la virtut que ha evolucionat amb la història, de vegades cap a

bé—el Concili Vaticà II—, de vegades no—Ratzinger et retorna a Sant Pau d'una patacada—. L'islam té el problema de rigidesa i la virtut de senzillesa. Un Déu únic, un missatge únic, un profeta únic i un paradís que és un hotel de cinc estrelles per a homes—les dones poden entrar, però res més—. És un monoteisme rígid, molt dur. A més, totes les històries de l'Alcorà s'inspiren en la Bíblia.

—**Quin és el seu parer sobre l'Aliança de Civilitzacions que promou José Luis Rodríguez Zapatero?**

—M'estimaria més diàleg que no aliança. Aliança és una fórmula de mercat. Davant la idea del xoc de civilitzacions, ja va bé. Estem davant una situació complexa, hi ha dos pols: el fonamentalisme islàmic i les forces cegues d'Occident, capitanejades pels Estats Units, però la realitat té molts més matisos, i cal analitzar els problemes conjuntament per eliminar l'inte-

grisme, el racisme i la xenofòbia. Crec que Zapatero ho enfoca massa des del punt de vista de la pobresa: Bin Laden no és un desposseït, Al-Zauahiri tampoc no ho és, ni Mohamed Atta. L'islam ha tingut sovint una reacció endogàmica: quan ha estat amenaçada una línia ortodoxa, han eixit els literalistes, els integristes, per restaurar una forma que té el suport dels textos sagrats. Si prens l'Alcorà literalment, vas molt errat. O deixes de llegir moltes coses o és una lògica de confrontació. No podem dir l'estupidesa que totes les religions són iguals, si bé de totes n'ha sorgit violència, fins i tot al budisme o al cristianisme—només cal mirar sant Pau—. El llibre de Josuè, per a un jueu ortodox, és un manual de capçalera: què va fer el maleït Josuè, però, en caure les murades? Va matar homes i dones, vells i joves, gossos i gats..., quedaren les aranyes. Tot això té importància perquè convivim amb col·lectius musulmans, i fem broma, però el mite d'Al-Andalus està molt viu.

—**Bin Laden ha dit de recuperar-lo.**

—Gilles Kepel [islamista del Centre Nacional de Recerca Científica francès] ha destacat que, a la matança de Madrid, Al-Andalus va tenir un paper important: els trens anaven de *Guadalajara* i d'*Al-cala* a Madrid, des de localitats d'origen àrab. Ens pot semblar una ximpleria, però Al-Andalus els queda molt a prop. Sobretot al Magrib, hi ha una fascinació cap a Andalusia, que els queda a tretze quilòmetres, i no respecten Espanya ni França. A més, és l'edat d'or de l'islam, el seu moment més feliç—*El manuscrito carmesí*, d'Antonio Gala, apassiona Bin Laden perquè acaba amb un “musulmans del món, uniu-vos”—. Al-Andalus és l'únic cas en la història en què una porció de terra important donada a l'islam—terra de Déu—ha deixat de ser-ho. Bin Laden insisteix molt que Palestina no siga un nou Al-Andalus.

Tot això és irrellevant? Doncs no. Quan pregunte a les xiquetes de la mesquita de Madrid si els agrada la història, em diuen que sí, i quan els demane

“Ens interessa que els Estats Units aturen el Marroc, com en el cas del Perejil, on el risc va ser impressionant”

què estudien d'història em contesten que sobretot Al-Andalus. Calmeu-vos, que no estem per a reconquestes!

—**Li agrada la política de Zapatero d'acostament al Marroc?**

—No té sentit que no et portes bé amb el Marroc, però no pots idealitzar-ho. El Perejil va ser una qüestió seriosa, estúpida, però seriosa alhora. Ens va salvar el senyor Colin Powell. Ni és per casar-se amb ell, com demanava Ana Palacio, ni tampoc no podem oblidar que tenim un conflicte molt seriós, no perquè el Govern del Marroc ni Mohamed VI vulga tenir-ne cap, sinó perquè ells en tenen molts i, per a nosaltres, hi ha el pervers antecedent de la Marxa Verda: en una situació de màxima conflictivitat interna, l'acció irredemptista provoca la cohesió nacional.

—**Zapatero idealitza el Marroc?**

—Molt. Tot va meravellosament..., i s'oblida dels sahrauís. La política exterior del Govern espanyol barreja el progressisme de paravent i la inconsistència amb un antiamericanisme que no compartesc. Sóc hipercrític amb els Estats Units, però presideixen la comunitat de països occidentals. El seu president serà un insensat, però és el nostre insensat. Les hispanitats em fan emmalaltir: aquesta hispanitat contestatària, al costat de Chávez i Castro, no té sentit, no ens aportarà res... Bé, potser Chávez ens abaixarà el preu del petroli.

—**L'antiamericanisme dóna vots.**

—Possiblement, però allò que ens interessa és que els Estats Units aturen el Marroc com en el cas del Perejil, perquè, si no arriba a ser per l'actuació de Colin Powell, el risc que teníem al damunt era impressionant, el Marroc s'havia posat en marxa. Havia endegat una campanya d'opinió que no haguera aturat el Govern espanyol. Van eixir els Estats Units a dir-los que tots dos eren aliats i que no volia aldarulls: al meu pati els xiquets es comporten bé.

—**Va ser precipitada, la retirada de les tropes de l'Iraq?**

—No, era un compromís. Però sobrava dir-los, als altres, que es retiraren també. La retirada estava bé com a principi, però la forma podia haver estat millor. És possible criticar la política dels Estats Units sense haver de caure en un discurs antiamericà.

—**Calmarà la Constitució, la situació de l'Iraq?**

—No, però els Estats Units, ja que s'han equivocat de dalt a baix, fan bé d'intentar resoldre-ho. La seua actuació a l'Iraq crec que ha estat un crim contra la humanitat, comès pel senyor Bush, el qual, sense ser un terrorista ni un genocida, ha comès un crim contra la humanitat en encetar una guerra injusta des dels seus supòsits. Ha provocat milers i milers de morts, la destrucció d'un país que ja trontollava, no ha resolt res i s'ha equivocat d'enemic, perquè Saddam Hussein estava completament blocat.

—**Desconeixia George W. Bush la realitat del país, o la coneixia i va menystenir-la?**

—Crec que la desconeixia. Els *think tanks* —Wolfowitz, Rumsfeld, la gent de Cheney...— estaven convençuts, absolutament segurs, que tot aniria bé; fins i tot la presa de Bagdad va ser com la presa de l'emperador romà en pla ridícul. Han creat un problema al món sencer. Al-Zarqawi és més radical que ningú, li va costar d'entrar a Al-Qaida perquè trobava Bin Laden massa moderat. La formació de comandos d'assassins ben entrenats a l'Iraq és mèrit seu.

—**Bush desitjava el petroli o eliminar Saddam, vell anhel de son pare?**

—Les dos coses. I una tercer: els EUA saben que la presència de tropes americanes a l'Aràbia Saudita és un factor de radicalització molt fort, perquè és allà on va nàixer el corrent wahabita. Bin Laden, d'inici, no va condemnar la guerra de l'Iraq; el que no accepta és que les tropes nord-americanes estiguen a l'Aràbia, perquè hi ha un mandat del califa Omar que diu que allà només hi poden haver musulmans. Els anys 1978 i 1979 ja s'enfadaren perquè a les banderes de les ambaixades hi havia creus.

—**I Saddam, com acabarà?**

—Se'l carregaran, no? Jo sóc contrari a la pena de mort, però s'ho ha ben guanyat. Segur que hi haurà propaganda en contra, però. El seu advocat ja ha parlat a la Universidad Autónoma de Madrid, per exemple. És estúpid que una part de l'esquerra confonga la crítica a Bush amb una apologia de Bin Laden, Saddam..., són situacions en què cal estar a dues bandes. Com en el cas dels palestins i Israel: no a Sharon, però també no a la destrucció de l'altre.

Víctor Maceda

Una de tantes

Amenaça Bolkestein

Gloria Marcos

Amb la publicació el gener del 2004 de la seua proposta de directiva sobre serveis en el mercat interior, la Comissió Europea va llançar el seu més radical i complet atac contra l'estat del benestar de la UE. La directiva tracta d'aconseguir el seu objectiu de desregulació eliminant gradualment les restriccions nacionals —"suprimint tots els obstacles sobre la lliure competència en el mercat dels serveis a Europa", com assenyalava el seu impulsor, el comissari Frits Bolkestein—, i soscavant sistemàticament les lleis nacionals per mitjà del denominat principi del "país d'origen". Una vegada adoptada la directiva, les empreses de serveis en la UE hauran d'obeir només als requisits del país d'origen on radique la seua seu social. Als altres estats membre, en què actuen o subministren serveis, no es permetrà imposar restriccions o controls de cap tipus. Així es podran sortejar fàcilment i sense costos els convenis col·lectius relatius al sou, els requisits relatius a les qualificacions i els estàndards de protecció del medi ambient o del consumidor. Tot això desencadenarà una espiral de retalls de la protecció social i en la qualitat dels serveis públics. La competència feroç serà l'única regla vàlida en totes parts.

Així doncs, el projecte de directiva agreuja els riscos de dúmping social, fent encara més il·lusòries les possibilitats de control de les normes socials i facilitant que les empreses les incompliquen, cosa que destruirà encara més la base de l'estat de benestar. Si s'aprovara aquesta directiva, les conseqüències per als sistemes públics de seguretat social, sanitat, educació, drets laborals i sindicals... serien catastròfiques; s'exercirà una enorme pressió sobre les millors legislacions laborals, fiscals, socials i mediambientals, fins a igualar-les a la baixa. Però encara podem frenar-la. Si vols més informació contacta amb la plataforma: www.stopbolkestein.org